

I

Šėmos vakaro sutemos leidosi ant Augsburguro pramoninio rajono. Tai ŗen, tai ten ruseno ŗiburiai tuose fabrikuose, kuriuose, nepaisant sumenkėjusio ŗaliavų kiekio, dar buvo dirbama, kitos gamyklos stovėjo aptemusios. Baigiantis pamainai bŗrys moterų ir pagyvenusių vyrų traukė iš Melcerio audinių fabriko. Pasistatę apykakles, skarelėmis ir kepurėmis gindamiesi nuo ŗniokŗciančio lietaus. Vanduo gurgėdamas sruvo grįstomis gatvėmis. Tie, kurie taikos metais neįsigijo gerų batų ir avėjo medpadŗiais, perŗlapo kojas.

Mŗrinėje fabrikantų ŗeimos viloje Paulius Melceris stovėjo prie valgomojo kambario lango ir ŗvelgė į juodas miesto apybrėžas, vis labiau nyrančias į sutemas. Pagaliau jis uŗtraukė uŗzuolaidą ir giliai atsiduso.

– Pauliau, sėskis gi pagaliau prie manęs ir išgerk gurkŗnelį, – pasigirdo tėvo balsas.

Prakeiktiems anglams uŗblokavus susisiekimą jŗra, ŗkotiŗskas viskis dabar buvo tikra brangenybė. Johanas Melceris iš indaujos paėmė dvi taures ir įpylė kvapaus, geltono kaip medus skysčio.

Paulius tik probėgŗmais uŗmetė ŗvilgsnį į taures, butelį ir papurtė galvą.

– Vėliau, tėve. Kai turėsimė tam progą. Duok Dieve, kad ją turėtume.

Koridoriuje pasigirdo skubūs žingsniai, ir Paulius nuskubėjo prie durų. Tai buvo kambarinė Augustė, apkūnesnė nei paprastai, įraudusiais skruostais, baltas nėriniuotas gobtuvėlis ant jos susitaršiusios šukuosenos nuslinkęs į šalį. Ji nešėsi pintinę su baltų skepetų gniužulais.

– Vis dar nieko?

– Deja, ne, pone Melceri. Dar truputį užtruks.

Ji tūptelėjo ir nuskubėjo tarnų laiptais gabendama skalbinius į skalbyklą.

– Auguste, bet tai trunka jau daugiau nei dešimt valandų! – riktelėjo Paulius jai pavymui. – Argi taip normalu? Ar tikrai su Mari viskas gerai?

Augustė stabtelėjo ir šypsodamasi užtikrino, kad kiekvienas gimdymas esąs vis kitoks, vienos moterys paleidžia į pasaulį vaikėlį per penkias minutes, kitos kankinasi visą parą.

Paulius liūdnai linktelėjo. Augustė turėtų žinoti, juk pati jau augina du vaikus ir yra dėkinga ponų geranoriškumui, kad leido pasilikti ir dirbti viloje.

Iš viršutinio aukšto sklido slopinamos skausmo aimanos. Paulius nejučia žengė kelis žingsnius laiptų pusėn ir bejėgiškai sustojo. Pasirodžius pribuvėjai, motina išgujo jį iš miegamojo, Mari taip pat paprašė, kad verčiau jis eitų žemyn. Tėvas, Johanas Melceris, dar neatsigavęs po apopleksijos, todėl Paulius turėtų juo pasirūpinti. Jiedu abu žinojo, kad tai viso labo dingstis, bet Paulius neketino ginčytis su žmona, juolab kai ji tokios būsenos. Tad tylėdamas pakluso.

– Ko stypsa koridoriuje? – subarė tėvas. – Gimdymas yra moterų reikalas. Kai viskas baigsis, jos mums praneš. O dabar išgerk!

Paulius paklusniai prisėdo prie stalo ir užsivertęs išgėrė taurę. Viskis skrandyje degė it ugnis, ir jis prisiminė, kad nuo pusryčių neturėjo nė trupinio burnoje. Apie aštuntą ryto Mari pajuto lengvą tempimą strėnose, bet jie tik pasijuokė iš nuolatinio kaulų maudimo, kamavusio ją visą nėštumą, ir Paulius lengva širdimi nuskubėjo į fabriką. O prieš pietų pertrauką iš vilos paskambino motina ir panešė, kad Mari prasidėjo skausmai ir buvo pakviesta pribuvėja. Jam nesą ko jaudintis, viskas klostosi įprastu ritmu.

– Kai tavo motina prieš dvidešimt septynerius metus tave gimdė... – tarė Johanas Melceris ir susimąstęs pažvelgė į taurę viskio, – aš sėdėjau fabriko kontoroje ir atlikau skaičiavimus. Nes tokioje situacijoje vyrui reikia kuo nors užsiimti, kitaip pairs nervai.

Paulius pritariamai linktelėjo drauge įsiklausydamas į kiekvieną šiugždesį koridoriuje: į kambarinės žingsnius, kylančius į trečią aukštą, seno pastatomojo laikrodžio dūžius, motinos balsą – ši liepė Elzei iš skalbinių sandėlio atnešti dvi švarias paklodes.

– Tu buvau tikras galiūnas, – šyptelėjęs pridūrė tėvas ir vėl jam įpylė. – Alisija kankinosi visą naktį. Vos neatėmei savo motinai gyvybės.

Šie žodžiai netiko įsibauginusiam Pauliui nuraminti, pagaliau tėvas tai pastebėjo.

– Nesirūpink, tos tariamai silpnos moterys yra daug atkaklesnės ir stipresnės, nei manoma, – jis nugėrė gerą gurkšnį.

– O kaip, tiesą sakant, su vakariene? – suniurzgė jis ir paspaudė elektrinį skambutį, skirtą tarnams. – Jau po šešių – ar šiandien visi išsimušė iš vėžių?

Dar kartą paskambinus pasirodė virtuvės padėjėja Hana, tamsiaplaukė menkutė būtybė, ypač globojama Mari. Alisija Melcer jau seniai būtų mažylę atleidusi, nes toji buvo ne itin tinkama darbui ir sudaužė tiek indų, kiek nė viena prieš ją dirbusi padėjėja.

– Vakarienė, maloningasis pone.

Ji nešė dvi lėkštes su sumuštiniais, pilka duona, kepenine dešra, lydytu sūriu su kmynais ir konservuotais agurkėliais iš virtuvės daržo, kurį praeitą rudenį liepė sukasti Mari. Mėsos, dešros ir taukų šiuo laiku buvo galima įsigyti nedidelį kiekį ir tik su maisto kortelėmis. Kas norėdavo ypatingų skanėstų arba net šokolado, privalėjo turėti gerų ryšių ir nemažai lėšų. Melcerių namuose visi buvo ištikimi kaizeriui ir pasiryžę atlikti pareigą tėvynei. Viena jų – šiais sunkiais laikais būti pasirengus kai ko atsisakyti.

– Hana, kodėl taip ilgai užtruko? Kuo ten, apačioje, užsiima virėja?

Hana skubiai padėjo lėkštes ant stalo, du sumuštiniai su kepenine dešra ir vienas agurkėlis nuslydo ant staltiesės. Mergaitė pirštais gražino bėglius į vietą. Paulius sunkiai atsidušęs kilstelėjo antakius – beprasmiška mokyti ją tvarkos. Visa, kas jai buvo sakoma, pro vieną ausį įeidavo, pro kitą išeidavo. Humbertas, vilos patarnautojas, prasidėjęs karui netrukus buvo pašauktas į kariuomenę. Vargšas vaikas – karo tarnyba tikrai ne jam.

– Tai mano kaltė, – be jokios sąžinės graužaties tarškėjo Hana. – Ponia Brunenmajer jau buvo paruošusi lėkštes, aš užnešiau jas su kitais valgiais į viršų ir tik tada pastebėjau, kad jos skirtos jums.

Paaiškėjo, kad virėja labai stengiasi pamaitinti ponias trečiame aukšte. Pirmiausia gimdyvę, kurios toks prastas apetitas, kad jai sugirdė jau trečią bokalą alaus. Be to, ponios Elizabeta fon Hageman ir Kitė Brojer pareiškė taip pat čia vakarieniausiančios.

Paulius palūkėjo, kol išeis Hana, paskui piktai papurtė galvą. Kitė ir Elizabeta – abi jo seserys. Tarsi viloje nepakaktų moterų.

– Virėja! – subliuvo nepažįstamas balsas iš viršutinio aukšto. – Puodelį pupelių kavos! Bet tikrų pupelių, ne pakaitalo iš žirnių!

Tai tikriausiai pribuvėja. Paulius tos moteriškės dar nematė. Sprendžiant iš balso, regis, stipri, labai ryžtinga moteris.

– Tokiai nekišk piršto burnon, – burbtelėjo tėvas. – Tos pačios padermės kaip ir gailestingoji sesuo, kurią Alisija buvo pasamdžiusi prieš dvejus metus. Koks jos vardas? Otilija. Tokia galėtų nušluoti visą dragūnų pulką.

Apačioje pasigirdo durų skambutis. Suskambo kartą, antrą – paskui ištisai. Drauge girdėjosi kaltinės geležies belstuko dundėjimas, juo be perstojo kažkas daužė į metalinę plokštelę ant durų.

– Kitė, – nusišypsojo Johanas Melceris. – Čia gali būti tik Kitė.

– Einu jau, einu, – atsiliepė Hana, jos sidabrinis balselis be vargo nuvilnijo per tris aukštus. – Tai bent diena! Švenčiausioji Dievo Motina. Tai bent diena!

Paulius pašoko iš vietos skubėdamas į vestibulį apačioje. Neseniai jam atrodė, kad Kitės apsilankymas tik sukels bėdų, bet dabar netikėtai nudžiugino. Niekas taip negniuždė kaip šis

sėdėjimas nieko neveikiant ir laukimas. Kitės audringas gyvybingumas padės prislopinti rūpestį.

Jau ant laiptų ties vestibiliu išgirdo jos jaudulio kupiną balsą. Kitė pernai susituokė su bankininku Alfonsu Brojeriu – ji pati laukėsi ir po kelių mėnesių turėjo gimdyti, nors pažiūrėjęs į ją nepasakys. Atrodė kaip visada liekna ir trapi. Tik gerai įsižiūrėjęs Paulius pastebėjo nedidelį iškilumą po laisvu drabužiu.

– O varge, Hana! Kokia tu lėta! Leidi mums stypsoti lauke per lietu. Tokiu baisiu oru galima prisišaukti mirtį. Ak, mūsų vargšai kareiviai Prancūzijoje ir Rusijoje, kaip jiems šalta. Tikiuosi, jie neperšals. Elizabeta, būk gera, nusiimk skrybėlę. Su ja atrodai siaubingai, tavo anyta irgi neturi jokio skonio. Hana, atnešk man šlepetes, tas mažas šilku siuvinėtas kurpaites. Ar kūdikis jau gimė? Ne? Ačiū Dievui, jau baiminausi, kad viską pražiopsojau...

Seserys atvyko be vairuotojo, matyt, atvežė Elizabeta, nes Kitė ligi šiol neišmoko vairuoti. Jai ir nebūtina, juk Brojerių bankas turi keletą automobilių ir vairuotoją. Kol Kitė vilkosi palta, nusiėmė skrybėlę ir avėsi batus, Elizabeta stovėjo priešais ovalų ampyro stiliaus veidrodį ir su skausminga mina įsižeidusi žvelgė į save.

Nuoširdžioji Kitė sugeba būti žiauri, pagalvojo Paulius. Bet garsiai ištarė:

– O aš manau, Liza, kad tau ši skrybėlė labai tinka. Ji pavėrčia tave...

Jis nebaigė sakinio, nes Kitė puolė jam ant kaklo, išbučiavo jį abu skruostus vadindama „vargšu, vargšu Pauliuku“.

– Žinau, kaip siaubingai jaučiasi būsimi tėvai, – sukikeno ji. – Na, suprantama, jie atliko savo pareigą ir tapo nebereika-

lingi. O kas nutiks paskui, jau mūsų reikalas, ar ne tiesa, Liza? Ką vyras darys su naujagimiu? Ar sugebės nuraminti? Pamaitinti? Pasupti? Nieko jis negali...

– Čia, sesute, ir sustok, – juokdamasis pertraukė Paulius. – O kas pasirūpins, kad mama su vaiku turėtų stogą virš galvos ir maisto?

– Ką gi, – tarė ji gūžtelėdama pečiais, paleido brolių iš glėbio ir įkišo kojas į nedidukes kurpaites, kurias priešais ją pastatė Hana. – Bet šito, Pauliuk, negana. Ar girdėjai, kad Afrikoje kai kurios gentys būsimam tėvui giliai įpjauna koją ir apibars-to žaizdą druska? Man atrodo visai teisinga, kad vyrai drauge patiria gimdymo skausmus...

– Teisinga? Tai barbariška!

– Ak, koks tu bailys, Pauliau! – sukikeno ji. – Bet nesirūpink – mūsų krašte tokie papročiai nemadingi. O kurgi mama? Viršuje, pas Mari? Negi jūs pakvietėte tą siaubingą seną pribuvėją? Smuklininkę? Ji buvo pas mano draugę Dorotėją, kai ši sugriuvo. Tik pagalvok, Pauliuk, paėmusi kūdikį į rankas ta moteris buvo girta kaip dūmas. Ji vos neparvirto...

Paulių persmelkė baimė. Teliko tikėtis, kad mama išsirinko moterį, kuri išmano savo darbą. Kol jis apie tai mąstė, nerami Kitės siela jau rado, kur nukreipti dėmesį.

– Elizabeta, ar pagaliau eini? O varge, su šia skrybėle atrodai kaip grenadierius. Tokia pat niūri ir bet kam pasiryžusi. Hana! Kur tu dingai? Ar gaunate kokių nors žinių iš Humberto? Kaip jam sekasi? Ar dažnai rašo? Ne? Ak, kaip liūdna. Eime, Elizabeta. Turime kuo greičiau patekti pas Mari, ką ji apie mus pagalvos, jei būdamos namuose ja nepasirūpinsime...

– Nežinau, ar Mari turės tau laiko... – įsiterpė Paulius, bet Kitė, nepaisydama nėštumo, ėmė lengvai lipti laiptais.

– Labą dieną, tėti! – sušuko ji nuo laiptų, jau užkopusi link miegamųjų kambarių.

Kas ten vyksta, Paulius niekaip negalėjo suvokti, bet jis tikėjosi, kad Kitei pavyks įsisukti į įvykių sūkurį. Nes jam, būsimam tėvui, griežtai uždrausta.

– Kaip sekasi tėčiui? – paklausė Elizabeta, ji pagaliau apsisprendė nusivilkti paltą ir nusiimti skrybėlę. – Tikiuosi, kad šis jaudulys jo nenuvargino.

– Manau, jis puikiai su tuo susidoroja. Norėtum ten, viršuje, papildyti ponių komandą ar mieliau palaikytum draugiją tėčiui?

– Liksiu apačioje. Vis tiek ketinau su juo šį tą aptarti.

Paulius lengviau atsiduso – bent jau Elizabeta pasiliks pas juos valgomajame, jei jau Kitė nusprendė trukdyti pribuvėjai. Ak, Dieve, kad viskas kuo greičiau baigtųsi! Mintis, kad jo Mari kenčia tokius skausmus, atrodė nepakeliama. Argi ne jis pats yra jos skausmų priežastis? Jis, kuris pradėjo tą kūdikį?

– Esi toks susiraukęs, tarsi būtum priverstas nuryti buožgalvį, – pašiepė Elizabeta. – Nors turėtum džiaugtis. Pauliau, tu tapsi tėvu!

– O tu, Liza, tapsi teta, – be jokio susižavėjimo įgėlė jis.

Valgomajame Johanas Melceris vartė „Augsburgo naujienas“ ketindamas rimčiau perskaityti straipsnį apie karo eigą. Jei tikėtum entuziastų pranešimais, Rusija jau kone nugalėta, o prancūzai netrukus bus sudoroti. Tačiau prasidėjo tretis karo metai. Kad ir kaip gerbtų kaizerį, Johanas Melceris buvo realistas ir drauge skeptikas. Susižavėjimas, visus apėmęs karo pradžioje, seniai išsisklaidė.

– Tėti, ar tik negerį? – susirūpino Elizabeta. – Juk gerai žinai, kad daktaras Greineris tau uždraudė vartoti alkoholį.

– Nesąmonė! – piktai atšovė Johanas.

Visi vilos gyventojai seniai susitaikė su tuo, kad jis yra užsispyręs ligonis, net motina liovėsi jį varginusi nurodymais ir įspėjimais. Bet Elizabeta negali leisti nusizengti. Bent vienas turėtų pasirūpinti tėvo sveikata.

– Ką rašo ponas leitenantas apie karą vakaruose? – pasiteiravo jis, greičiausiai norėdamas išvengti priekaištų.

Elizabeta jau gerus metus buvo susituokusi su majoru Klausu fon Hagemanu. Vos prasidėjus karui jie paskubomis atšventė vestuves, nes Klausas fon Hagemanas su savo kavalerijos pulku turėjo traukti į Marnos* mūšį. 1915 metų pradžioje susituokė ir Mari su Pauliumi, paskui Kitė su bankininku Alfonso Brojeriu.

– Kaip tik šiandien gavau žinią iš Klausos, – atsiliepė Elizabeta ir pasiraususi rankinėje ištraukė karo lauko pašto atviruką. – Jis su savo pulku stovi prie Antverpeno, bet atrodo, kad netrukus gaus įsakymą žygiuoti į pietus. Iš ten, žinoma, negalės parašyti...

– Į pietus, aha, – suniurzgė Johanas Melceris. – O kaip einasi tau?

Veriama įdėmaus tėvo žvilgsnio Elizabeta nuraudo. Jos vyras praeitų metų spalį buvo gavęs kelias dienas atostogų ir deramai atliko santuokinę pareigą. Ji labai tikėjosi, kad šį sykį pastos. Bet veltui. Varginančios mėnesinės vėl pasireiškė tuo

* Marnos mūšis įvyko 1914 m. rugsėjo 6–9 d., baigėsi Vokietijos kariuomenės pralaimėjimu (čia ir toliau – vert. past.).

pačiu laiku – net pikta! – lydimos įprastų galvos skausmų ir vidurių dieglių.

– Viskas gerai, tėti. Dėkoju, kad paklausei...

Paulius stumtelėjo savo lėkštę jos pusėn ir pasiūlė pasivaišinti. Mat pats negalėjo nuryti nė kąsnio.

Elizabeta negalėjo atsilaikyti prieš riebią kepeninę dešrą. Ak, varge, kaip Paulius apsimetinėja. Žinoma, Mari išgyvena sunkias dienas, bet ji gimdo kūdikį, Kitė irgi laukiasi. Tik Elizabetai motinystės laimė užginta. Kitė – saulės vaikas, globojamas likimo, mieloji, mažoji elfė. Ji gauna viską, ko tik užsimano. Tikrų tikriausiai. Elizabetai teko susiimti, kad nenugrimztų į savigailą. Na, ji pasiryžusi kitokiu būdu tarnauti kaizeriui ir tėvynei.

– Žinai, tėti, – šypsodamasi ji pradėjo kalbą, kai Paulius vėl išsmuko į koridorių, – manau, kad mes, įpareigoti savo visuomeninės padėties ir nemažos vilos erdvės, neturime kito pasirinkimo. Klausas aiškiai pasakė negalintis suvokti, kodėl tu delsi, pagaliau tai mūsų pareiga tėvynei...

– Apie ką tu šneki? – nepatikliai paklausė Johanas Melceris. – Tikiuosi, ne apie tą beprotišką idėją čia, mūsų namuose, įsteigti karo ligoninę? Dukra, verčiau jau skubiai išmesk tą mintį iš galvos!

Elizabeta tikėjosi pasipriešinimo ir nė nemanė parasti vilties. Mama beveik pritarė šiam planui, juk ponis Zontheim jau įsteigė ligoninę, geriausios draugės Dorotėjos tėvai šiam tikslui irgi paskyrė vieną iš savo namų. Žinoma, tik karininkams, kas norės įkurdinti kažkokius utėlėtus, neišsilavinusius proletarus.

– Vestibiulyje yra vietos mažiausiai dešimčiai lovų, o skalbykloje būtų galima įrengti operacinę...

– Ne!

It norėdamas patvirtinti savo žodžius, Johanas Melceris čiupo viskio butelį ir išipylė gerą porciją. Paskui paaiškino, kad vestibulyje nuolat traukiantys skersvėjai nepadėtų sužeistiesiems, ten stinga šviesos, be to, dar vienas svarbus argumentas – kiekvienas, keliantis koją į namus, būtų priverstas žengti pro lovas, juk per vestibulį einama į vilą.

– Tėti, tu pamiršti, kad yra durys iš sodo pusės, pro terasą. O nuo skersvėjo galima pridengti tankios medžiagos užuolaidomis. Tikrai manau, kad vestibulis labai tinka, jis erdvus, gerai vėdinamas ir lengvai pasiekiamas iš ūkinių patalpų...

Johanas Melceris išgėrė ir smarkiai tarkštelėjęs pastatė tuščią taurę ant stalo.

– Kol šioje vietoje esu šeimininkas, tokios nesąmonės čia nebus. Mes ir taip maitiname pakankamai daug burnų ir turime kalną bėdų su fabriku.

Elizabeta išsižiojo norėdama paprieštarauti, bet tėvas užbėgo jai už akių.

– Nė nežinau, iš ko mokėsiu darbininkams ir kiek laiko jie išvis dirbs, – pasiskundė. – Jau nuo karo pradžios negauname medvilnės, vilnos taip pat vos vos, o kanapėms verpti mūsų staklės netinka. Taigi, palik mane su savo beprotišku sumanymu ramybėje, kitaip aš...

Koridoriuje pasigirdo šurmuly, susijaudinęs Kitės balsas. Viršuje trinksėjo durys, prabėgo Elzė, nešina visa pintine skalbinių. Elizabeta pasibaisėjo pamačiusi, kad baltos paklodės aptaškytos krauju.

– Pauliuk, tu turi dukterį! – iš viršaus sukliko Kitė. – Mielą, mažulytę dukrelę. Ak, Dieve, ji tokia maža, bet jau turi ranky-

tes ir kojytes, netgi pirštukus su nagučiais. Pribuvėja atidavė ją Augustei išmaudyti.

Paulius užbėgo laiptais aukštyn, kad pagaliau pamatytų Mari, bet vidury kelio į glėbį puolė Kitė ir iš džiaugsmo apsi-
verkė jam ant peties.

– Paleisk mane, Kite... – nekantriai liepė jis bandydamas išsivaduoti.

– Taip, taip, tuoj, – kūkčiojo tvirtai įsikibusi Kitė. – Palūkėk, kol ją nupraus. Paskui galėsi priglausti prie krūtinės savo tvarkingai suvystytą dukrytę. Ak, broliuk, ji pasakiška. O Mari buvo tokia narsi. Esu tikra, kad aš to neatlaikysiu. Dabar tikrai žinau. Jei teks taip kankintis, klyksiu per visą Augsburgą.

Stovėdama ant valgomojo slenkščio Elizabeta piktai atsiduso. Ir reikėjo Mari pagimdyti kaip tik dabar! Ji buvo paruošusi daugybę gerų argumentų, kurie kaip reikiant užspeistų tėvą į kampa, tačiau jis jau pakilo nuo stalo ir išėjo į koridorių.

– Mergaitė, – nepatenkintas burbtelėjo. – Na, svarbiausia, kad motina ir vaikas būtų sveiki.

Jis buvo priverstas pasitraukti iš kelio, mat Augustė nešė medinį lopšį, kuriame kadaise gulėjo Paulius ir abi seserys. Lopšys atkeliavo iš Maidornų – kilmingos Pomeranijos šeimos atšakos – namų. Jame buvo supamas ne vienas kilmingas kūdikis.

– Mari! – sušuko Paulius viršutinio aukšto koridoriuje. – Mari, mieloji, ar tau viskas gerai? Leiskite mane pagaliau pas ją!

– Tegul palaukia! – pasigirdo valdingas pribuvėjos balsas.

– Ta moteris siaubinga, – pasipiktino Kitė. – Kai ateis mano eilė, neleisiu šitai Megerai nė prisiartinti. Ji elgiasi taip, tarsi jai priklausytų visa vila. Tik pagalvok, ji vadovauja net mamai...

Pagaliau Elizabeta nenoromis ryžosi išeiti iš valgomojo ir sudalyvauti įvykiuose. Kad ir kaip būtų, jai vis tiek smalsu pamatyti naujagimę. Mergaitė! Taip Mari ir reikia. Kaip ši naujiena nuvylė tėtį! Jis tikėjosi berniuko, kuris vėliau galėtų vadovauti fabrikui...

Viršuje pasigirdo šnabždesiai. Paulius su Kite stovėjo prie laiptų. Abiejų veidai sumišę. Kaip keista, pagalvojo Elizabeta. Ar Mari blogai pasijuto? Gal ji nukraujavo? Gal gresia mirtis?

Staiga Elizabeta pajuto tokį stiprų širdies plakimą, kad kopdama aukštyr buvo priversta tvirčiau įsitverti į laiptų turėklus. O, dangau. Ji gi linkėjo Mari tik nedidelės karštinės – taip greitai ji neturėtų palikti šio pasaulio!

Atsivėrė miegamojo durys ir pasirodė mama. Vargšėlė atrodė visiškai priblokšta. Veidas paraudęs, palaidinė nusėta drėgnomis dėmėmis, kai nubraukė išsitaršiusią plaukų sruogą už ausies, rankos virpėjo.

– Pauliau, mielas Pauliau...

– Dėl Dievo meilės, mama! Kas atsitiko?

Jis puolė prie motinos, nes daugiau nepajėgė nieko ištarti.

– Tai... neįtikėtina, – sukūkciojo Alisija Melcer. – Tu turi sūnų.

Niekas nesuprato, ką ji pasakė, juolab Elizabeta. Ką tik kalbėjo apie dukrą, dabar staiga sūnus. Ar pribuvėja girta? Negali atskirti berniuko nuo mergaitės?

– Sūnų? – sumikčiojo Paulius. – Ne dukterį, o sūnų? Kaip Mari?

Alisija atsirėmė į sieną, akimirką užsimerkė, priglaudė atbulą plaštaką prie karštos kaktos. Tada nusišypsojo.

– Pauliau, tavo žmona pagimdė dvynukus. Mergaitę ir berniuką. Klausei, kaip Mari. Na, ką tik jautėsi puikiai...

Elizabeta sustingo vidury laiptų. Jos baimė akimirksniu virto pykčio protrūkiu. Dvyniai! Neįtikėtina! Kai kurie žmonės gauna visko per akis. Ir dar, regis, Mari sveika. Ji išgirdo vieno iš naujagimių verksmą, gana silpną, tarsi maža būtybė labai stengtųsi išspausti kokį nors garsą. Staiga Elizabetos širdis sugrudo, ji pajuto begalinį švelnumą. Tiedu turėtų būti labai mažulyčiai, nes drauge išsiteko motinos pilve.

Pagaliau pasirodė pribuvėja, tvirta moteris žilstelėjusiais plaukais ir putliais, raudonomis gyslelėmis išvagotais skruostais. Ji dėvėjo švarią krakmolytą prijuostę, matyt, ką tik pasirišo ant juodos suknelės. Jos stipriose, per alkūnes sulenktose rankose gulėjo du ryšulėliai. Naujagimiai buvo suvystyti, matėsi tik rausvos galvutės. Paulius suraukęs kaktą žvelgė į savo vaikus, jo žvilgsnyje glūdėjo abejonė ir nuostaba.

– Jie... jie juk sveiki, ar ne? – paklausė pribuvėjos.

– Žinoma, kad sveiki!

– Turiu galvoje tik... – mikčiojo Paulius.

Taip stovėdamas ir spoksodamas į kūdikius jis nebuvo panašus į išdidų tėvą. Mažylių veideliai priminė grimasas, vietoj akių siauri plyšeliai, nosys – dvi mažos skylutės, tik burnos atrodė didelės. Vienas jų suniurzgė išspausdamas keistus, bejėgiškus garsus.

– Kuris jų berniukas? – pasiteiravo Johanas Melceris, irgi užkopęs į viršų.

– Tas rėksnys. Jis lengvesnis už seserį, bet jau yra pasiryžęs skūstis padėti šioje žemėje.

Pribuvėja nusišypojo – regis, buvo patenkinta savo pastangomis. Pagaliau neprieštaravo, kad Paulius įsmuktų į miegamąjį.

– Mari! – Elizabeta išgirdo jį pusbalsiu šaukiant. – Mano vargše, mieloji žmonele. Tau teko šitiek ištverti! Kaip jautiesi? Jie šaunūs, mūsų vaikai... mūsų vaikai...

– Ar jie tau patinka? – paklausė Mari ir tyliai sukikeno. – Du vienu mostu – kas pasakys, kad tai nepraktiška?

– Mari... – sušnabždėjo Paulius su begaliniu švelnumu.

Ką jis dar kalbėjo, Elizabeta nesuprato, kita vertus, tie žodžiai ir nebuvo skirti smalsiems klausytojams.

Jai gumulas užspaudė gerklę. O dangau, kaip visa tai jaudino. Kaip geidė, kad Klausas bent kartą pasakytų jai tokius švelnius dėkingumo žodžius. Ji priėjo prie mamos, apsikabino ir tik tada susivokė verkianti.

– Ar jau sugalvojote jiems vardus? – pasiteiravo pribuvėja.

– Žinoma, – atsakė Alisija Melcer ir paglostė dukteriai nugarą. – Mergaitė bus Dorotėja, o berniukas – Leopoldas.

– Dodo ir Leo! – sužavėta šūktelėjo Kitė. – Tėti, reikia atkimšti šampano butelį, aš papildysiu. Ak, kad su mumis būtų mūsų gerasis Humbertas. Niekas nemoka taip vikriai įpilti ir pateikti. Eime, eime, tie du ten, kambaryje, turi be galo daug vienas kitam pašnibždėti...

Visi patraukė į raudonąją svetainę, Elzė nusiuntė taurių, o Johanas Melceris nusileido į rūsį šampano. Šią džiugią dieną tarnai irgi turėjo teisę išgerti gurkšnelį už ką tik gimusią jaunąją Melcerių kartą. Kitė pripylė taures, Alisija pakvietė iš virtuvės virėją ir Haną. Elzė užnešė padėklą į viršų, į miegamąjį,

kur pirmiausia putojančiu šampanu apdalijo laimingus tėvus, paskui Augustę ir pribuvėją.

– Pakelkime taures už naujuosius Žemės piliečius, – paragino Johanas Melceris. – Tegul juos saugo šventieji Dievo angelai, kaip ištikimai saugo mūsų mylimą tėvynę ir mūsų kaizerį...

Visi išgėrė už Dodo ir Leo, už Mari, jaunąją mamą, už jaunuosius tėvus ir, žinoma, už kaizerį. Virėja Brunenmajer pareiškė seniai supratusi, kad maloningoji ponია nešiojanti dvynukus, nes jai smarkiai tino kojos, o Hana pasiteiravo, ar vėliau galės vežioti vaikus vežimėliu lauke. Jai buvo atsakyta, kad tik lydima vaikų auklės, kurią dar teks pasamdyti.

– Seniai nejaučiau tokio džiaugsmo ir palengvėjimo, – atsiduso Alisija, kai šeimos nariai liko vieni. Jos akys švytėjo, po tokio jaudulio ji apsvaigo vos nuo pusės taurės šampano. – Man regisi, tarsi būtų grįžę seni laikai. Kai mudu, Johanai, buvome jauni, o mūsų vaikai dar maži. Ar prisimeni? Jų linksmą juoką vestibulyje. Kaip jie šėldavo parke varydami į nevilį sodininką?

Johanas šampano vos paragavo. Jis pastatė taurę ir apkabino žmoną – tokį švelnumą jiedu seniai buvo pamiršę. Elizabeta stebėjo, kaip mama šypsodamasi užsimerkė ir priglaudė įkaičiusį skruostą tėvui prie peties.

– Gera tam, kuris gali prisiminti praėjusią laimę, – sumurmėjo jis. – Tai lobis, kurio niekas neatims.